

Letna naročnina listu: --

Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . 26.—
Četrt leta . . . 13.—

Zunaj Jugoslavije:
Celo leto . . . 66.—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserti ali oglasila
se računajo po 1.80
od enredne cene
pri večkratnih oglasila
— popust.

„Straža“ izhaja v po-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se mora
govoriti vsak dan
11. do 12. ure popoldne.

21. številka.

Maribor, dne 1. marca 1920.

Letnik XII

Republika.

Pred leti je bila ta beseda med nami neznana, a če se je slučajno izpregovorila, je pomenjala nekaj silno tujega, česar bi pri nas nikdar biti ne moglo. Imela je neki posebni odmev, zvenela je neprijazno, sovražno, skoraj brezbožno. Se med vojsko so se prikazovali v našem čisto poštenem časopisju članki pisani očitno iz najboljšega prepričanja in od poštenih mož, v katerih člankih se je proslavljala monarhija in zagovarjala monarhistična oblika državne vladavine. Z razsulo Avstrije je pa naenkrat začela na našem političnem obzorju republikanska ideja, čuti je bilo navdušenje za republiko, dvigali so se kliči: Ljudje, ki so bili poprej navdušeni monarhisti in bi na vsakega, kdor bi pokazal republikansko mišljenje, pogledali kot na neke vrste brezverca, javnemu redu nevarnega ali vsaj nekoliko zmešanega človeka, so takorekoč čez noč postali navdušeni republikanci!

Sedaj se je dotično republikansko razpoloženje, ki se je pojavilo tako naenkrat in nepričakovano, zopet razkadilo ali vsaj umaknilo v skrito podzavest. Torej je tudi prišel čas, da izpregovorimo o vprašanju republike in monarhije trezno in mirno besedo in izpovemo svoje stališče.

Duhoviti Francoz in prvoboritelj velike francoske revolucije je v drugi polovici osemnajstega stoletja prišel v svojem slavnem delu „l'esprit des lois“ (duh postav) do zaključka, da je vsaka državna oblika dobra, ako je duh postav dober. Slaba je samo tiranija ali nasilje, ker to je korupcija sama na sebi. Idejno najboljša vladna oblika je demokratska republika. Toda ta oblika zahteva tudi od državljanov največ politične zrelosti in politične morala. Vsaka vladavina se lahko pokvari in ravno pokvarjenost demokratske republike je najbolj škodljiva in se najtežje popravi, ker tukaj je pri vladanju vdeleženo celotno prebivalstvo in vsled tega ni nobenega zdravega jedra, iz katerega bi zamoglo priti ozdravljenje. Kjer torej ljudstvo še ni doseglo do posebno velike politične zrelosti in javna morala ni razvita do priporne višine, je ustavna monarhija z vsemi jamaštvimi demokracije razvoja veliko boljša.

Pri nas je pojava, ki so se prikazovali, lahko razumeti, Med vojsko in pred vojsko je bilo ljudstvo na splošno in tudi velik del inteligence odlično mo-

narhističnega mišljenja. Ljudstvo je bilo tako vzgojeno že stoletja. V habsburški monarhiji je videlo neko sveto, od božje previdnosti ustanovljeno napravo. O republiko je slišalo samo nekaj od daleč in predstavljala se mu je, kot naprava polna nereda in nesloge, izšla iz upora zoper postavno oblast. O srbski dinastiji se ni vedelo ničesar ali pa se je vedelo samo ono, kar so o nji poročali nemški listi in to je bilo polno grdobije in obrekovanja. Razpadla je Avstrija in duhovi so se oprostili. Ogromno trpljenje vojne je ljudstvu razvezalo oči in spoznalo je vso podlost avstrijske vladne in habsburške dinastije. Iz srda do habsburške dinastije, ki je povzročila toliko zla in trpljenja, je vskipelo v duši našega človeka sovraštvo do vsake dinastije sploh in do monarhične oblike vladanja, ter je zakričal: Zivijo republika! — Ako bi takrat začeli preganjati vsak taki „republikanski“ pojav, bi ne imeli ne sodnikov, ne birčev, ne ječ do volj, uspeh bi pa bil ravno nasproten od očega, kot bi si ga želeli. Treba je bilo pustiti ljudstvu časa, da se iztrezne, zave, ter prične delati z razumom, ne samo z gošim instinktom.

Ta čas je prišel, duhovi, so se tozadevno pomirili, republikansko gibanje, v kolikor je bilo samo instinktivno in podzavestno izraz srda na vojno zlo in na habsburško dinastijo, je izginilo. Ostalo je samo še načelno republikanstvo, ki izvira iz utrjenega prepričanja in pa republikanstvo, ki ima svoje kake v načelnem nasprotju do našega naroda in države. Z enim in drugim ne moremo razpravljati. Prvo je legalno, ima pravico do obstanka in bo obstajalo. Drugo bo izginilo, kakor se država konsolidira, amalgamizirajo njeni disparatni deli in zlasti potom šole prodre v najširše kroge narodna in državna zavest. Drugače je pa celotno prebivalstvo odkritosrečno sprejelo sistem ustavne monarhije z dinastijo Karadžorževićev. Sedaj naš narod ni več monarhističen samo podzavestno ali vsled neke vrste sugestije, ampak iz popolnega prepričanja svojega razuma. Po prevratu Avstrije je prišel misliti in v razvoju misli je prišel od avstrijskega monarhizma preko anarhističnega komunizma, podzavestnega republikanstva, do jugoslovenskega monarhizma. Sedaj lahko rečemo, da je slovensko plemo jugoslovanskega naroda v svoji ogromni večini odkritosrečno udano rodbini Karadžorževićev

in monarhističnemu načelu in tudi oni, ki se načeloma republikanci vpoštevajo z odkritosrečnostjo dejstvo, da je o sedanjih razmerah pri nas to edino mogoča oblika vladavine. Kar jih je pa na naši zemlji še ostalo tujih razdiralcev, ž njimi bomo obračunali sami.

Res, da je republika najidealnejša oblika vladavine, toda vprašanje je, če je ljudstvo, ki je ravno kar prišlo iz sužnjosti, zrelo za to obliko? Ako bi bilo zrelo v enem kraju, kdo nam jamči, da je povsod. Z razvojem ustave pridejo najrazličnejše volje in strastni volilni boji, ki bodo toliko strastnejši, ker je naša politična morala še na najnižji stopinji. Ali bomo ves ta razvoj še komplicirali z volitvijo predsednika republike, ki bi kot od ljudskih strasti izvoljen in preganjan imel gotovo veliko manj avtoritete, kakor pa vladar, čegar oblast je podeljena od usode? Veseli bodimo, da imamo sredi razburkanih valov političnih bojev vsaj eno mirno in trajno točko, ki je v sedanjih težkih in razburkanih časih jamaštvu mirnega razvoja in konstitucijskega napredka.

Taki so razlogi, ki so privedli s treznim predarkom naše ljudstvo k monarhistični ideji. So pa še drugi: Mi smo se združili s Srbi v eno državo. Ta združitev smo se morali, ker smo imeli na izbiru samo: ali nemška in laška sužnjost, ali zedinjena Jugoslavija! — Če smo se hoteli združiti s Srbi, smo se morali združiti s takimi, kakršni so in jim nismo mogli postaviti pogojev. Srbi so nam rekli: Mi smo taki in taki, ako hočete z nami, morate priznati našo monarhijo. Nam ni preostajalo, kot ali sprejeti njihov pogoj, ali pa iti svojo pot. Republika in monarhija torej pri nas ni zadeva, o kateri bi se dalo razgovarjati, ampak držati moramo samo, kar smo prisegli. Neumno je tudi reči: monarhisti smo do konstitucije, potem pa, kakor odloči prvi državni zbor. Monarhija ni nekaj, kar bi bilo mogoče prisegati pogojno. Kdor je monarhist, mora biti iz prepričanja, da je to do bro in prav. Kdor bi bil monarhist samo pogojno, dokler se ne odloči drugače, bi bil podoben devici, ki bi rekla: „hočem biti deviška, dokler ne dobim prilike narediti greha“. S trenutkom, ko je postavila tak pogoj, se je že pregrešila zoper načelo.

Toda republikanci so tudi med Srbi in kaj, ako zmagajo? — To je zadeva Srbov! Ako med njimi zmagaja republikanska struja z veliko večino, potem bi morali tudi mi to dejstvo upoštevati in bi ne smeli izzi-

LISTEK.

Franjo Žebot:

Ob 10letnici boja za obmejni št. IIj.

(Dalje.)

Stvolasega starčka smo rahlo dvignili s sani in ga napei nesli, napol vlekli skozi hodnik na volišče. V hodniku je stala gruča Nemcev, med njimi ravnatelj naseljniške propagande lutrovec Fraiss. Iz samega sovraštva do slovenskega duhovnika je oholi Svab pijunil pred gospoda Kelemina in izustil te le psovko:

„Sehaut's den verdammten alten wiadischen Pfaffen! In's Grab gehört er, aber nicht ins Wahllokal. Pfui Teufel!“ „Poglejte prokl... starega bin-dišarskega f...! V grob spada, a ne na volišče!“ Celo Nemci so se zgražali nad tako ostudnim obnašanjem nemškega voditelja. S težavo in naporom smo pomirili naše može in mladerce, da niso germanskega divjaka linčali. Naš starček pa je dvignil sklonjeno glavo in je smelijočega se lica molče odzdravil Tevtonu, kakor bi mu hotel reči: „Odpustim ti tvojo surovost.“ Mi pa, ki smo vedili našega sklonjenega narodnega veterana, smo stiskali pesti, češ: „Osveta, pravična a kruta osveta čaka tebe, tiranski lutrovec — Svab in ves tvoj rod!“

Pripeljali smo gospoda Kelemina pred volilno komisijo. Komisar, dr. Lubišinsky, zastopnik okrajnega glavarstva in vsi člani komisije so vstali, ko so videli ganljiv prizor, kako slovenski katoliški duhovnik tu na jezikovni meji še tik pred smrtjo zvesto izvršuje svojo sveto narodno dolžnost... Stari možje volilci, naši in nasprotni so bili ganjeni do solz, ko

je g. Kelemina s svojo koščeno roko podal volilni komisiji svojo volilno legitimacijo in glasovnico.

Ta dogodek se mi zdi v zgodovini šentiljskih Slovencev tako važen, da sem ga moral podrobneje opisati. Naj izve širni slovenski svet, kako so na naši ogroženosti ravno naši duhovniki visoko držali čisto in neomadeževano slovensko zastavo. Dasi ravno je od bolesti in težav sklonjeni starček stal že z eno nogo v grobu, vendar je kljub bolezni in hudi zimi hotel svojim slovenskim ovčicam pokazati svojo železno vstrajnost!

Se dva druga starčka — bolnika smo pripeljali iz bolniške postelje na volišče: 70 letnega posestnika Simona Herceg in še enega drugega, čegar ime mi je že prišlo iz spomina. Nobeden se ni branil. Oba sta izjavila: Če tudi umerjema, samo, da bo naš glas pripomogel k zmagi.

Pred sklepom skrutinija je še rajni gostilničar Celcer Konrad poklical mene v svojo spalnico, kjer so čakali štirje ka oliški nemški kmetje iz okolice Lipnice kateri so imeli v St. Ilju vinogradna posestva. Bili so volilci III. razreda. G. Celcer mi pojasni, da dotični Nemci ne marajo voliti z lutrovskimi Svabi in da želijo, da bi jim jaz izpolnil glasovnice s slovenskimi kandidati. Z veseljem sem to storil. Opazoval sem te Nemce in res so oddali naše glasovnice.

Okoli pol 12. ure opoldne je bila volitev za III. razred končana. Dosegli smo častno zmago. Slovenci smo dobili 94, Nemci pa 60 glasov. Ko je župan gosp. Thaler nabijal na občinsko desko razglas o srečnem izidu v III. razredu, je bilo veselje med našinci nepopisno. Naši so veselja ukali, vriskali in prepevali. Objemali in poljubovali so se celo taki, ki so živeli več let v osebnih razprtijah. Nemci, posebno Fraiss, Höltzschl, Sadu in Karl Fluecher so pa delali kisle obraze in skripali z zobmi.

Med tem, ko so naši volilci III. razreda slavili zmago, pa smo se člani volilnega odbora in agitatorji pripravljali na odločilen naskok na II. razred. Vsi volilci razun Antona Zel. p. d. Pehof, so bili zbrani

v našem zbirališču. S sprevidenja sta se že tudi vrnila župnik Evald Vračko in kaplan Golob. Našim članom volilne komisije smo še enkrat poslali glas, naj se dobro držijo in naj na vsak način odklonijo ali zavrnejo pooblastilo grofa Altemsa. Slo se nam je tudi za volilca II. razreda Lovro Lopiča, brata znanega slovenskega župnika iz Čmureka. Mož je bil star 72 let, sicer se čvrst, a navlekel se je rad šentiljske rujne kapljice. Pri volitvi pred štiri leti je še mož volil z Nemci. Ko pa je videl, da Südmarka nalašč naseljuje lutrovec Svabe v St. Ilju, in da se naš pošten boj vrši pred vsem proti tujcem, je dobri starček stopil na našo stran. Nemci Fischereder, Karl Fluecher, Haberl in drugi so lovili in iskali, že zgodaj jutraj, a niso ga mogli dobiti v svojo pest. Naši agitatorji so ga že jutraj ob 8. uri s sanmi pripeljali v naš agitačni lokal. Pri topli peči je možek srkal rujno Baumanovo starogorsko kapljico in je čez dobro uro trdno zaspal. Zanesli smo ga varno in na tihem v spalno sobo g. Weiss v isti hiši, kjer je dobri Lovro spanček do 12. ure. Se le tedaj smo ga lepo varno zbudili in v spremstvu kaplana Goleba, Lileka in mene je šel mož na volišče in oddal glas za slovensko stranko. Nemci, ki so iskali Lopiča cele tri ure po vsem St. Ilju, so sikali od jeze, ko je korakal Lopič kot nov našinec v sredi gruča krepkih Slovencev na volišče. Klicali so ga, a mož se ni več zmenil za nje.

Konec oddaje glasov za II. razred je bil določen za pol 1. uro. Deset minut pred tem rokom še naših odposlancev, ki so šli iskati Zela, ni bilo od nikoder. Obupavali smo. A vendar, v zadnjem hipu so prispeli krepki „Zarjan“ Kramberger in dva naša moža z Zelom. Tudi on je oddal glas za nas, dasi ravno mu je Fraiss poslal 500 K darila, če ostane doma. Presenečeni so bili Nemci, ko je za Zelom stopil pred volilno komisijo kaplan Golob in se je javil kot pooblaščenec one krščansko-socialne Nemke iz Gradca.

Konec prihodnj.

va državlanske vojske. Republika ali monarhija, to je zadeva Srbov. Mi hočemo biti z njimi združeni s takšnimi, kakršni so, drugo naj odločijo oni. Monarhija nam je simpatična, ker je v sedanjih razmerah za nas jamstvo jedinstva in konstitucijskega razvoja, monarhisti smo iz prepričanja in iz potrebe. V sedanjih razmerah bi bil naravnost zločin, ako bi hotel kdo razviti propagando za republiko. Oblika vladavine — republike ali monarhije — sega zelo globoko v usodo naroda. Najhujši državljanski boji so se bojevali ravno iz tega prepira. Bilo bi toraj zločinsko v sedanjih razmerah sprožiti vprašanje, ki stresa naravnost temelje države.

Pribičević — up slov. demokratov.

Čuden stvar ta JDS pri nas v Sloveniji. Ne glede na metamorfoze, katere je že podvzela ta stranka tekom enega človeškega rodu, se ni mogla vkoreniniti med slovenskim narodom, njen nadaljni obstoj zagotavlja edini up v — demokratsko prihodnost. Kdaj bi pa naj zasvetila ta demokratska zarja prihodnosti, o tem nam ne zna sporočiti nobeden demokratski prerok. Se Kukovčeva Pitija „Nova doba“ se maže in tečaži z demokratskimi upi na „sponlad“. Kate- ra sponlad bi naj udeležila to demokratsko prer- jenje Slovenije, v to diskutijo si ne upata niti doktor Kukovec, niti najnadebudnejša celjska demokratska vsemoč — dr. A. Reisman. Vsa demokratska prero- kovanja o preosnovi Slovenije v JDS smislu so se iz- kazala kot goljufiva in neresnična za slovenske de- mokrate. Svetliko demokratske bodočnosti so držali demokrati že v rokah za časa demokratskega socijali- stičnega samodržstva, ko so bili uverjeni, da bodo vo- dili oni volitve po Pribičevićevem receptu za preobrat slovenskega naroda v nasilnem demokratskem smis- lu. Pa vse te nasilne nakane, ki bi naj služile v po- daljšanje demokratskega političnega življa, so spla- vale po vodi, ko so izgubili vladne vajeti in brezob- zirnega strankarskega nasilja glede na izpeljavo vo- litve. Vse je varalo in zapustilo demokrate, edino up v enkratno demokratsko bodočnost jih še ni zapustil, vsaj po njihovih glasilih ne. Da se utrdijo v tem pri- hodnjem upu, da ne obnemorejo pod sedanjo prevaro, so si naprosili naddemokrata Pribičevića da jih pri- de tolažiti v samo Ljubljano in jim naslika v besedi in vsaj v obljubah prihodnjo politično moč — sloven- skega demokratstva.

Da bi bila reklama za Pribičevo tolažbo tem ve- čja, je prinesel „Narod“ izveček iz Pribičevega go- vora, s katerimi je ta vpočepeni samodržec lakiral Zagrebčane. Gotovo v istem tolažilnem tonu kot je go- voril Pribičević v Zagrebu, si bo dal tudi duška v Ljubljani, radi tega se hočemo dotakniti nekaj njego- vih zagrebških trditvev.

Pribičević je povdarjal v Zagrebu predvsem po- trebo novih volitev, ker si stojita v Narodnem pred- stavništvu nasproti dve skoro enako močni politični struji: radikali in demokrati. Ta dva enakomočna ta- bora se morata razpustiti, da pridejo v parlament novi, od ljudstva samega izbrani zastopniki.

Potrebo novih parlamentarnih volitev uvidevajo demokrati šele sedaj, ko so izgubili vladno. Saj so i- meli čas, izpeljati volitve, pa jih niso iz bojazni, da bi postal njih demokratski tabor po volitvah znatno slabšeji od sedanjega.

Demokrati in socialisti so hoteli dati narodu priliko ljudskega glasu, je govoril Pribičević. Kdaj

Slednjič bodimo veseli, da imamo vladarsko rod- bino, ki si je za svobodo in zedinjenje našega nara- da pridobila toliko zaslug, kot nobena druga in rod- bino, ki stoji tako čisto in neomadeževano pred sve- tom. Kako velika razlika je v tem oziru med Karad- žorčevići in Habsburžani! Polagoma je naše ljudstvo, ki je ob razsulu Avstrije zaplamenelo srda do Habs- buržanov in ta srd preneslo na monarhistično idejo sploh, pričelo razlikovati med monarhijo in monarhijo ter se oklepa z vedno večjo ljubeznijo naših Karad- žorčevićev.

in kako? Ta od Pribičevića zahtrejeni ljudski glas bi naj bil veljal pol demokratsko socijalistično nadvla- do samo za demokrate in socialiste; za druge stran- ke pa ne, osobito za one ne, o katerih se nahaja ve- čina jugoslovanskega naroda.

Pribičević vidi temeljno razliko med sedanjo vladno in demokratsko v nasprotnem naziranju teh dveh strank glede centralizma.

Gotovo, ker so srbski radikali in naš Jugoslo- vanski klub iz naroda (kmetkega), na katerem te- melji naša država, smo tudi proti pretiranemu centra- lizmu, ki bi bil v kvar narodu in državi, ampak bi podpiral samo Pribičevićev uradniški — usadni vlad- ni sistem. Pribičević tudi trdi, da si lastijo srbski ra- dikali in naš klub nadvlado in da sloni narodno e- dinstvo med Srbi, Hrvati in Slovenci na pojmanju radikalov, Jugoslovanskega kluba in Narodnega kluba v nadvladi teh strank.

Pribičević bi se moral zavedati, da imajo, so in bodo obdržale sedanje vladne stranke oporo med ljud- stvom. Kar jim še manjka do parlamentarne premoči, jim bodo naklonile volitve. Ako si lastijo te sedanje stranke nadvlado, je popolnoma upravičeno, ako ho- čemo živeti v res demokratski državi, kjer bi naj imele glavni glas ljudstvo, ne pa uradništvo, ki spre- minja svoje politične nazore po trenutnem političnem nadvetru.

Da so dosegli demokrati za sedaj skoro isto parlamentarno moč kot sedanje vladne stranke, se i- majo zahvaliti samo naši popustljivosti za časa preo- brata. V z nami parlamentarno enako močni tabor jih ni poslalo ljudstvo, ampak stranke, potem preobratne- ga kompromisa. Kar se je zgodilo enkrat ob rojstvu Jugoslavije, se ne bo drugič nikdar več.

Ljudski glas prihodnjih volitev gotovo ne bo za- trobil v Pribičevićevo politično premoč — sigurno pa v popolni poraz slovenskih demokratov.

Pribičevićeva demokratska rajža v Ljubljano i- ma samo namen tolažbe za naše demokrate v Slove- niji, da ne obupaše še pred volitvami. Saj upanje je nad vse hvalevredna čednost, vendar gola demokrat- sko upanje v politično premoč traja že predolgo in se je izkazalo doslej vedno kot goljufivo. Močuri v zbu- janju in utrjevanju v upu na prihodnost se demo- kratski listi: volitve pa so bile za slovenske demo- krate še doslej vedno — dolgorepi maček, ki je ra- obdržal še vedno svoj mijav na enkratno — demo- kratsko prihodnost.

O demokratsko tolažilni jaybi samega naddemokrata Pribičevića v Ljubljani bomo čitali, se jej smeje in še poročali, če bi bilo vredno.

in gospodarskim razmeram. Najlažje trpi oni, ki ima od države največje koristi in ki si je med vojsko in po preobratu brez truda in čisto na nesocialen ali celo nepošten način pridobil ogromno premoženje. Po- sameznik absolutno ne sme trpeti, ker ni odgovoren za pomoč. Zadeva se ne sme primerjati s ponareje- nim denarjem, ki se je kje pojavil pred vojsko. Ta- krat je to bil individualen slučaj, sedaj je pa socija- len pojav. Krivično bi tudi bilo, da trpi to poneverbo država. Trpijo naj toraj banke!

Pravilno postopanje bi toraj bilo:

Državne blagajne naj sprejmejo vsak bankovec samo da nosi razvidno žig kakšnega v istini obstoje- čega denarnega zavoda. Potem pa izločijo vse, ki so sumljivi, ter jih pošljejo dotičnim bankam, da jih za- menjajo z drugimi, oziroma država jih uniči, računa pa pošlje bankam.

Politične vesti.

Jugoslavija.

Po vladnem sklepu bo prva seja narod- nega predstavništva dne 1. marca. Pri tej seji bo na- stopila vlada s svojim programom.

Državni zbor bo v svojih prvih sejah raz- pravljaj o ratifikaciji mirovnih pogodb, o zakonskem predlogu o dvajsetinah in o davku na vojne dobičke. V parlamentu se bo tudi obravnaval finančni položaj naše države. Zakon o novem volilnem redu je že iz- delan, obravnavan v seji ministrskega sveta in pride- koj v prvih parlamentarnih sejah pred narodno pred- stavništvo.

Po demokratskih poročilih iz Beo- grada demokrati ne bodo prisostvovali sejam parla- menta, ampak bodo poslali k vsaki seji le po enega do dva odposlanca, ki bosta ob pričetku vsake seje zahtevala, da se prestejejo navzoči poslanci in da se konstatira, ali je dosežen kvorum ali ne.

Naš novi drobiž (jugoslovanski) bo obstel- jal po odredbi finančnega ministra iz zmesi cinka in aluminija.

Zamenjava kron s kronsko-dinarskimi novčanicami se bo izvedla v najkrajšem času, ker se prejeli vsi izmenjevalni zavodi zadostno količino no- vih novčanic.

Rok za naknadno kolikovanje kron- skih bankovcev je podaljšan do dne 10. marca. Toza- devne prošnje se morajo vlagati na generalni inšpek- torat in morajo biti podprte s tehtnimi razlogi, zakaj se je zamudilo kolikovanje. Po 10. marcu se ne bo o- ziralo na nobeno tozadevno prošnjo.

Vinski davek je ukinjen na Hrvatskem, v Slavoniji in v Medijumurju. Kaj pa pri nas v Slove- niji?

Naše notranje, versko in prosvetno mi- nistrstvo izdeluje zakonski načrt, po katerem bo do- voljen obisk kinematografov mladini pod 15 letmi sa- mo ob gotovih dneh, ko se bodo predstavljali za mla- dino primerni in nepohujšljivi filmi.

V Beograd in sploh v Jugoslavijo je dospe- lo zadnji čas veliko število ruskih beguncev, ki so u- bežali pred sovjetsko vladno. Med temi begunci je do- spel v Beograd tudi general Stempla in knez Galicin.

Novi predsednik za Slovenijo dr. Janko Breje je dobil od beograjske vlade naročilo, da stavi ministrstvu predloge glede nadaljne sestave deželne vlade.

Predsedniške posle je prevzel dr. J. Breje dne 26. febr.

Predsednik dr. Breje je povabil slov. demokratsko in socijalistično stranko, da se izjavita, ako sta pripravljeni za vstop v novo deželno vladno. Ako se boste stranki odzvali temu povabilu, bo začel novi predsednik pogajanja za sestavo deželne vlade s tema strankama.

Dr. Breje, ki že vodi predsedniške posle, se je že lotil razveljavljanja nekaterih dr. Žerjavovih absolutističnih ukrepov. To samovoljno in zakonsko neupravičeno postopanje dr. Žerjava je motiviral dr. Breje z dejstvom, da samodržec dr. Žerjav ni bil upravičen sam na lastno pest izdati raznih ukrepov, katere zamore skleniti ter odrediti edino le celokupna deželna vlada, ne pa samo predsednik.

Ti samovoljni dr. Žerjavovi ukrepi, ka- tere je razveljavil novi predsednik, so: Odstavil je predsednika Gospodarskega urada za stvarno demo- bilizacijo dr. Pestotnika, ki ga je bil nastavljal Žerjav in ki je razpovedal razne dragocene stvari. Ustavil je dr. Žerjavove ukrepe v stanovanjskih zadevah in odredil tozadevno revizijo. Ustavil je dr. Žerjavovo naredbo, ki bi naj izpremenila naredbo narodne vlade SHS glede uprave kranjske deželne banke in spre- membe statuta iste banke. Upostavljeni so zopet toza- devni prejšnji uradi, da sklepa o njih celotna deželna vlada.

Novi predsednik je tudi zahteval, da se mu predloži v pretres seznam vseh po dr. Žerjavu razpuščenih občinskih odborov.

Novi pokrajinski vlada za Hrvatsko je sestavljena in potrjena tako-le: Podban in po- verjenik za notranje posle je dr. Potočnjak, poverje- nik za uk in bogočastje vsučiliški profesor dr. Ba- zala, poverjenik za pravosodstvo radikalec dr. Gjurgjevič, poverjenik za agrarno reformo Gjermanović, za socialno politiko dr. Dežman.

Pučka stranka ni zastopana v novi vla- di, ker se tokrat niso upoštevale njene zahteve.

Natančna sestava pokrajinske vlade za Bosno in Hercegovino ter Dalmacijo še ni rešena. Predsednik bosanske vlade bo dr. Milan Srškić.

Naša zunanja politika glede zavezni-

Radi ponarejenja kolekovanih bankovcev.

Ko so prvič žigosali bankovce, se je izkazalo, da jih je v naši državi nekaj več kot 7 milijard. Ko so pričeli kolekovati, je vladalo splošno mnenje, da je sedaj bankovcev veliko v č. kakor jih je bilo ob žigosanju. Govorilo in pisalo se je celo, da jih bo do 15 milijard. Seveda milijarda več ali manj ne dela ve- like razlike, ker dandanes smo na take izdaje že a- ko navajeni kot bi pomenili malenkot. Drugi so govo- rili, da jih bo nekaj milijard manj, vendar še vedno vsaj par milijard več, kot pri žigosanju. Odkrilo se je pa čudo! Nakolekovali so samo nekaj čez 5 mil- jard, torej dve milijarde manj, kot jih je bilo pri ži- gosanju! Nerazumljivo! V času med žigosanjem in kolekovanjem je moralo odpasti le malo denarja. Je- lli ga ljudje niso, kurili ne, uničili in izgubili se raz- meroma malo. V tujino tudi ni šlo veliko. Kar smo v tem času dobivali iz tujine blaga, večinoma nismo pla- čevali z denarjem, ampak z drugim blagom, tako, da našega denarja ni šlo mnogo iz države. Zato je pa prišlo v državo precej veliko tujega denarja, ki se je pri nas na tajne načine žigosal. Zlasti je bil izdaten vtr tega pritoka tihotapstvo. Toda tem potom je pri- hajal bolj majhen denar, tisočaki ne v tako velikem izmerju. Kako torej, da je bilo pri kolekovanju toliko milijard manj, ko smo vendar pričakovali, da jih bo toliko več, kakor pri žigosanju?

Sedaj se pa naenkrat prikaže velikanska mno- žina sumljivo kolekovanih bankovcev, v prvi vrsti ti- sočakov! Kako to, da denar naenkrat izgine, potem se pa zopet prikaže! Odkod ti ponarejeni tisočaki? Pravijo: tiskali so jih v tujini in vtihtapili k nam. Toda, ako bi na Dunaju ali kje drugje izvršili ponar- edbo, bi jih ne tihotapili k nam zastonj. Na Dunaju ne bodo kar delali bankovcev, ter jih zastonj trosili o naši državi. Ako so prišli bankovci z Dunaja, je- valo iti na Dunaj iz naše države blago. V naših je pa treba za vsako blago imeti izvoznico. Ve- se tudi ne kupuje za denar, ampak za drugo denarja ne pošiljate na Dunaj naravnost, am- centrale. Nemogoče je torej, da bi bili ti

bankovci prišli v deželo potom postavne trgovine. Kaj pa potom tihotapstva? — V času od žigosanja do kolekovanja, torej tekom enega leta, je prišlo potom ti- hotapstva denarja v deželo malo, tako malo, da ga je bilo skupaj dve milijardi manj, kot poprej. Sedaj pa naj bi prišlo v dveh mesecih in v času, ko je, kot splošno znano, tihotapstvo zelo padlo, taka množina ponarejenega denarja! To je čisto izključeno.

Edina možnost je torej, da je ta denar bil v de- želi že davno, ob kolekovanju se je skril, sedaj je pa prilezel na dan. Najbolj verjetno je, da so pri tej ču- dni prikazni udeležene banke same. Ob času koleko- vanja so si na skrivaj preskrbele markice, ter kole- kovalle svoje bankovce, da se izognejo odtegnitvi 20%. Potem so pa dotične bankovce naglo spravile v promet.

Kaj pa sedaj s temi bankovci?

Kot navedno, se je po vsej verjetnosti glavni del poneverb izvršil od raznih bank, ki so na ta način hotele odtegniti ono 20% posojilo državi. Pravega krivca je le v redkih slučajih mogoče najti, trpeti more škodo toraj ali lastnik bankovca, ki ga je slu- čajno dobil, ali država ali pa banka, čijer žig je u- darjen. Najbolj pravilno bi bilo, da trpi škoda banka, a to iz sledečih razlogov:

1. To je pravno utemeljeno. Ako prinese kdo menico z mojim podpisom, moram plačati jaz. Oproš- čen sem samo, ako sodniško dokažem, da je moj pod- pis ponarejen. Podobno bi morala za bankovec, ki nosi razvidno pečat banke, žirirati dotična banka, a- ko ne dokaže — kar bo težko mogoče — da je njen žig ponarejen. Ne glede na to, kakšen je kolek in kako je žigosano, naj vedno trpi banka, ki je razvid- na z žiga. To pa tudi, če žig ne odgovarja navadne- mu bančnemu žigu, ker banka je lahko nalašč ponar- edila svoj žig.

2. To odgovarja pravnemu čutu. Če mora eden trpeti, je najbolje, da trpi oni, ki je po največji ver- jetnosti poneverbo zakrivil. To so pa ravno banke.

3. To odgovarja tudi socialnemu čustvovanju

kov in jadranskega vprašanja ostane po zatrdilih dr. Spalajkovića ista kot dosedaj.

Na nekaterih naših obmejnih točkah zbirajo Madžari številne čete. Ni izključeno, da nameravajo Madžari kak nasilen vpad v naše ozemlje.

Na izrecno zapoved novega hrvatskega bana dr. Leginje so izpustili iz zagrebskega zapore Stjepana Radića, dr. Josipa Pazmana, Kežmana in dr. Mačeka. Ban je ustavil nadaljno sodno preiskavo proti Radiću in tovarišem. Radić je bil aretiran približno pred enim letom.

Italija.

Med Italijani in Albanci je prišlo do novih spopadov. Italijani se bojijo Albancev, ker razpolagajo ti z dobro opremljenimi četami. V Italiji, osebno v Rimu, je zavladovalo radi teh spopadov veliko razburjenje.

Na Reki vlada pod D'Annunzijevo gospodarsko roko silna beda. Vse življenjske potrebščine, ki bi morale biti na Reki znatno cenejše, so dosegle v zadnjem času nezasišano visoke cene. 1 kg najslabšega riža stane 42 K, 1 kokoš 200—260 K. Meso se prodaja 1 kg po 90—96 K, 1 kg sira po 150—160 K. Skoro vse reško prebivalstvo je do skrajnosti nezadovoljno s tem gospodarstvom.

Povsod po Italiji so izbruhnile v zadnjem času velike stavke in nemiri.

Francija.

V Parizu je bil odprt prvi dan socialističnega kongresa. Udeležuje se ga 250 francoskih delegatov. Zastopane so na tem kongresu tudi angleška, belgijska, holandska in švedska stranka.

Angleško časopisje govori in sporoča o vojaški zvezi med Francosko in Anglijo neodvisno od ratifikacije miru od strani Amerike.

Na Francoskem je izbruhnila stavka železničarjev. Število stavkujočih vedno narašča in je že doseglo 70%.

Francoski maršal Foch poseti dne 10. marca Lvov.

Generali francoskega vrhovnega stana so se izrekli, naj zasede Francija za stalno Porenje in saarsko kotlino.

Anglija.

Angleški kmetovalci proti osemurnemu delavniku. Zveza angleških kmetovalcev, ki šteje 75.000 organiziranih udov, je imela v Londonu zborovanje, na katerem je zapretila z ustavitvijo obratovanja, ako bi uveljavila vlada osemurni delavnik tudi v kmetijstvu.

Vodstvo liberalne opozicije v angleški poslanski zbornici prevzame Asquith, ki hoče stopiti v opozicijo proti vladi in Lloyd Georgu.

Nemčija.

Francози se še vedno boje nemške armade. V francoski zbornici so zahtevali razni poslanci, naj se skreči število nemške armade na ono število, ki je določeno po mirovni pogodbi. Sicer ni misliti, da bi začela Nemčija s kako oboroženo silo napram sosednji Franciji, dokler se francoske čete ob Renu, in ker je Nemčija v vojni preveč krvavela, vendar imajo Francozi očiten strah pred Nemčijo, katerega ne morejo prikriti niti pred javnostjo.

Čehoslovaška.

Po novem ustavnem načrtu za Čehoslovaško bo razdeljena čehoslovaška ljudovlada v župe, ki bodo ravno tolike kot volilni okraji. Vseh žup (brez Slovaške) bo 15, volile bodo 300 poslancev. Po računu čehskega časopisja bo sedelo v bodočem parlamentu: 150 Čehov, 45 Slovakov, 9 podkarpatskih Rusinov, 4 Poljaki, 16 Madžarov in 76 Nemcev.

Avstrija.

Brez vojaščine ne gre. To so izpovedali nemški socialisti, ki sedaj vladajo v rajhu, in njihov voditelj Noske je zbral močno armado, ki zelo dobro discipliniral, bojeval z njo po ulicah Berolina in v drugi celotni bitki in užugal vse svoje protivnike. Do istega prepričanja so prišli ruski boljševiki, ki imajo sedaj morda najmočnejšo in najbolj disciplinirano armado na svetu. Tudi gospodarji Avstrije so prepričanja, da morajo imeti armado. Seveda to ne more več biti ona fevdalna armada, kakor je obstojala za habsburških časov, toda vprašanje je, kako bo organizirana in v tem oziru ima vsaka avstrijskih strank svoje mnenje: socialisti bi hoteli socialistično, nacionalisti nemško-narodno, krščanski socialci pristno avstrijsko in krščansko. O tem predmetu se vrše sedaj živahna obravnavanja v dunajskem državnem zboru. Vmes se odkrivajo čudni škandali dunajske socialistične vojaščine, prišle so na dan zelo koruptivne zadeve-poneverbe, tatvine in drugi zločini, ki se bodo prali pred sodiščem.

Madžarska.

Madžari mislijo sedaj samo na eno — kako bi ohranili zgodovinsko celoto svojega kraljestva. Njihovi zastopniki pri mirovni konferenci farbajo tujino s čudnimi lažmi, kako so na Madžarskem vsi narodi zadovoljni, kako velike pravice imajo in kako dobro se jim godi. Pred 70 leti bi morda tujino še gojili, sedaj je že prepozno, ker svet jih že predobro pozna. Azijska madžarska nprav se razodeva pri vsaki priliki. Sedaj je na vrhu takozvana bela garda, ki pa postopa istotako po mongolsko. Ubijanja so na dnevnom redu. Nedavno so zavrato ubili glavnega urednika največjega madžarskega socialističnega dnevnika „Nepszava“ in tajnika. Zvabili so ju na sa-

moten kraj in tam na zverinski način z bodali razmesarili. Tako postopanje tudi novi vladi ne bo pridobilo ugleda. Vrhovni gospodar Madžarske je sedaj poveljnik belih gard, general Horthy, mož, ki je med vojno igral vlogo največjega krvoloka zoper srbske vojne jetnike.

Rusija.

Sovjetska Rusija ponuja mir. Poverjenik za zunanje posle Čičerin je stavil tem-le vladam formalen predlog za mirovna pogajanja s sovjetsko Rusijo: Rumuniji, Zedinjenim državam, Čehoslovaški, Japonski in Nemčiji.

Poročila iz Moskve poročajo o boljševiških uspehih na južno-zapadni fronti.

Ukrajinska republika prosjači v Parizu pri vrhovnem svetu po svojem poslaniku za priznanje svoje neodvisnosti. Ukrajina ponuja zapadni Evropi v slučaju priznanja: žito, kože, usnje in pašlakov.

Reuterjev urad poroča, da je sestavil general Denjikin nov demokratski kabinet.

Vrhovni svet v Parizu je pooblastil zvezo narodov, naj upostavi ona trgovinske odnose s sovjetsko Rusijo.

Amerika.

Wilson bo objavil vseh sedem not, ki se nanašajo na rešitev jadranskega vprašanja.

Wilson je naslovil na Anglijo in Francijo svoj odgovor glede jadranskega vprašanja. Ta odgovor je milejši kot prejšnja nota, kaže naklonjenost, a vendar pa ne vsebuje nobene rešitve.

Dnevne vesti.

Prošnja za pomoč. Dne 19. februarja je nastal pri Sv. Marku pod Ptujem požar, ki je vpepelil 11 kmetijskih poslopj z vsemi zalogi. Škoda znaša okoli 900.000 K. Ljudje so brez strehe, hrane in obleke. Obračamo se do vseh človekoljubnih src, da prispejijo na pomoč tem bednežem z denarjem, obleko in živili. Prispevki naj se pošljejo naravnost na naslov „Pomožni odbor za pogorele pri Sv. Marku niže Ptuja.“

Prebiranje in rekrutacija letnikov 1896—1900 odgodeno. Naznanjeno prebiranje in rekrutacija vojaških obvezancev, rojenih v letih 1896—1900 je odgodeno za nedoločen čas. Kdaj se bo vršilo, se bo objavilo pravočasno. Vsi obvezanci naj počakajo torej na nadaljne odredbe.

Tobačna trafika v trgu Maribreg št. 24 je do 23. sušca 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati trafikantski dobiček je znašal 2265 K 98 v. Položiti se mora, preden se ponudba izroči, 225 K jamščine.

Deželna zadruga dimnikarjev za Slovenijo v Ljubljani ima v nedeljo dne 7. marca 1920 dopoldne ob 10. uri redni zadružni zbor v državni obrtni šoli v Ljubljani.

Zamenjavanje kronskih bankovcev avstro-ogrskih banke za kronskodinarske bankovce. Novi finančni minister je brzojavil delegaciji ministrstva financ, da naj zamenjavanje nadaljuje po naredbah in navodilih, ki jih ima. Popolnoma neresnično in tendenciozno so vse vesti, da je zamenjava ustavljena, so razširjeje edino le v namen, povzročiti zmešnjavo pri zamenjavanju.

Stečina. Dobili smo ta-le dopis: „Prosim, da bi se v Vašem listu natančneje označili imena oseb (in sicer z predimonom), ki se udeležujejo shodov „Samostojne“. Jaz se shodov „Samostojne“ ne udeležujem, ter s to stranko nimam opravila. S spoštovanjem Maks Smonig, trgovec in gostilničar.“ Besedo ima naš dopisnik, da nam pojasni, kateri Smonig je agitator Pascolo-Mermoljeve Samostojne. Radovedni smo kdo bi bil rad udeležen Pascoloje slave, ki ga čaka.

Mariborske vesti.

Voglarjev popravek. G. šolnik Voglar nam je poslal popravek, v katerem popravlja ropotijo svojega stanovanjskega urada. S tem popravkom jo je na „vseh poljih brihtni“ g. Voglar zopet polomil. Dokaži je kot g. šolnik, da so mu časnikarski popravki in njih naslov deveta dežela. G. Voglar, saj imate iskrenega prijatelja odvetnika dr. Kodermana, njemu morate zaupa i svojo težnjo glede popravka, morda bo zadel on kot advokat juridično pravilno vsebino in naslov. Pripomnimo pa, da Vašega popravka ne bomo priobčili brez komentarja, ki vam gotovo ne bo ljub in bi Vas znal osmešiti pred javnostjo. Kot začasni predstojnik stanovanjskega urada je ustrelil g. Voglar kapitalnega, kozla, ker si je kar pri nastopu te dostojanstvene službe prilastil eno najlepših in največjih stanovanj. Res je, da je ustvaril Bog brado sam sebi, tega gesla se je oprijel tudi stanovanjski samodržec Voglar. Vendar tako brezobzirno postopanje v lastno korist je preveč polno osebne dobičkaželjnosti, izziva javnost in ni baš hvalevredno za nepriistranskega stanovanjskega ravnatelja, kakoršen bi pač moral biti g. Voglar. Toraj g. Voglar, s popravkom se enkrat in brez polomije, sicer bo romal tudi drugi, kot je prvi v — koš. Saj tudi Voglarju mora biti znano še izza šolniškega delovanja, da le večkratno penavljanje izbrihla učenca, ki ni nadarjen od narave. Toraj na svidenje g. Voglar pri drugemu — boljšem in bolj pravilnem popravku.

Mariborska policija je aretirala, dne 27. t. m. Martina Lipotnik iz celjske okolice, ki ima na vesti štirikratni rop. Isti dan je padel v roke policije v

Mariboru nek Sulek, katerega preganja reka pravice radi dvakratnega ropa in še ima za odsedeli eno leto ječe.

Tatvina. V delavnici južne železnice v Mariboru je bilo pokradenega 1700 kg bakra. Ta baker je izsledila sedaj policija v Slovenski Bistrici, kamor ga je bil prodal starinar Riegler iz Tržaške ceste v Mariboru.

II. simfonični koncert v Mariboru. Mariborska divizijska godba izvaja pod vodstvom kapelnika I. Hercog-a v koncertni dvorani pivovarne Götz na II. simfoničnem koncertu, dne 6. marca 1920, sledeče točke: 1. Beran: Idila (dirigira skladatelj). 2. van Beethoven: I. simfonija. 3. Mendelsohn: koncert za gosli s spremljevanjem orkestra (solistka gđ. Fanny Brandl). 4. Elgar: Sea Pictures (morske slike) ciklus pesmi za kontralt s spremljevanjem orkestra, (poje koncertna pevka gđ. Sadar-jeva iz Ljubljane). 5. Berlioz: Rimski karneval (overtura). Predprodaja vstopnic v trgovini za muzikalije Jos. Höfer, Solska ulica, in v papirni trgovini, Zlatka Brišnik, Slovenska ulica 11. Cisti dobiček je namenjen mariborskim mestnim ubožcem.

Pri koncertu, ki se vrši 10. marca 1920 v koncertni dvorani Slov. mestnega gledališča, nastopijo: Tatjana Rosova, Ased Selkov in Evgenije Marija-ches. To so trije operni pevci, ki potujejo po celi Evropi, da širijo rusko muziko. Sedaj koncertujejo v Beogradu. Iz Maribora se podajo v Italijo, kjer so bili prej dalj časa angažirani na največjih odrih.

Klub Čechů v Mariboru priredi v čast predsednika čehoslovaške republike T. G. Masaryka, ki obhaja v teh dneh svojo 70 letnico, slavnost z izbranim umetniškim, glasbenim in pevskim programom. Natančnejša poročila bodo pravočasno objavljena.

Iz pisarne Slov. mestn. gledališča. V torek „Upnik“ in „Slepec“, abon. A-25; v četrtek „Hasanaginica“, izven abon.

Med demobilizacijskimi objekti v Mariboru se nahajajo tudi skladišča bivšega avstrijskega erarja na glavnem kolodvoru v Mariboru, ki so za trgovstvo največjega pomena. Za ta skladišča, ki so sicer le na pol zidana, se potegujejo razna trgovska podjetja. Ker so skladišča jako obsežna, bodo zadostovala za več interesentov. Da ne bodo prišla v zakup le enemu interesentu, prosijo podpisani gremij, da javijo dotične tvrdke, ki reflektirajo na ta skladišča, toleki „Trgovskemu gremiju v Mariboru“.

Upravnik Prekmurja-g. Fr. Schittnig

Ravnokar čitam, da je imenovan upravnikom Prekmurja g. Fr. Schittnig in pri tem se spomnim, kako sem se prvič srečal z njim menda približno pred petnajstimi leti.

Bil sem v bližini Bleda, pri cesti, v družbi s poznejšim poslancem župnikom Pibrom. Po cesti prikolesari mož, ko naju zagleda, stopi s kolosa, prične pozdravljati vsiljivo prijazno — toda v nemškem jeziku. Piber mi ga predstavi, da je komisar pri glavarstvu, g. Zitnig. Uradnik pri glavarstvu, kjer ni v celotnem okraju niti enega Nemca, mož s čisto slovanskim imenom — mislim si — mora znati slovensko, ter odgovorim v slovensčini. Vidim, da me razume, a odgovori nemško, izzivajoče tišči v mene z nemščino, celo proti vsem pravilom konvencionalnosti, kakor da bi hotel izsiliti nemški razgovor ali me pa provocirati, da se razburim. Ko je odkolesaril, mi pojasni Piber, da je mož sicer Slovenec, toda nemškutar, a napram duhovnikom zelo prijazen in se celo štuli v katoliško stranko. Pozneje ga nisem videl nikdar več, bi ga tudi ne želel videti, samo v „Slovenskem Narodu“ sem večkrat našel njegovo ime in sicer vedno v zvezi z opazkami, da je mož nemškutar, naš narodni sovražnik in ne posebno lepa namigavanja na njegov značaj. Kako se je ta mož obnašal med vojsko, ne vem, najbrže pa tako, kakor je odgovarjalo njegovemu poprejšnjemu značaju. In ta mož pride iz tesne Gorenjske sedaj za guvernerja širokega Prekmurja, kjer bo mogoče na razne strani delati lepe obraze in izkazovati razne usluge, kar prinese lahko različne koristi. Različna presenečenja smo že doživeli od prevrata sem, a to presenečenje je delovalo na mene, kakor da bi me udaril po glavi. Ali res hočete, da ljudje, ki so bili narodni od nekdanj, ki so pred vojsko širili jugoslovansko idejo, med vojsko trpeli peklenke muke in se niti za trenotek izneverili svojim idealom, in so sedaj v odrešeni domovini kot metlja v kotu v posmeh svojim starim zatiralcem — novim gospodarjem, ustanove organizacije „črne roke“ in prično čistiti z brovningom in ekrasitom! Ali ima Schittnig za to službo posebne strokovne sposobnosti? Clovek, ki ima za sabo samo ozkorseno avstrijsko birokratično šolo z osejenim gorenjskim obzorjem naj pride za guvernerja v široko Prekmurje, kjer je treba ubirati popolnoma nova pota. Pripraven jugoslovanski legionar bi veliko bolje spadal na to mesto, kakor pa avstrijski birokrat, ki je bil v svojem življenju menda že vse: nemški nacionalist, slovenski klerikalec, slovenski liberal in bi za ceno guvernerstva v Prekmurju morda bil pripravljen celo postati Jugoslovani! Kako bi izhajal z možmi, ki že delujejo v Prekmurju, ki ga po svojem jugoslovanskem rodoljubju gotovo brezprimerno nadkriljujejo!

Ako ta clovek misli, da sem ga s tem razžalil, naj me gre tožit in ako se najde jugoslovanski sodnik, ki me bo radi tega obsodil, grem rad v ječo, kakor bi me vojsko z mirno vestjo šel na vislice, ako bi me na primer denunciral kak g. Fr. Schittnig radi jugoslovanskega prepričanja, katerega nisem tudi v najbolj črnih urah nikdar zatajil.

Dr. Leop. Lenard.

Mala naznanila

Razna

JOSIP NEKREP

tesarski mojster in
stavbeni podjetnik v
Mozartovi ulici 59
v MARIBORU

se priporoča za popra-
vila in za napravo
novih stavb za točno
izvršitev

URE

vsake vrste
se sprejme
v popravilo.

Postrežba točna. Cene zmerne
Jan Ignacij, Maribor
Glavna pošta, 2 nadstr., levo.

Častna izjava

JOŽEFA LAH preklicuje žalitve,
katere je izrekla čez osebo
FRANČIŠKE LIŠKA.

169 Jožefa Lah.

Kupi se:

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo.
Viktor Glaser, lesna trgovina v
Rušah pri Mariboru. 1796

POZOR! Kupi se več posestev
z živino pri pisarni nepremičnin
Zagorški, Maribor, Färberg, 3.
167

Proda se:

Hita s stanovanji in trgovino
se proda, Očka Tezno 98
Maribor. 168

Proda se skoro nov ženski
šivalni stroj. Cena
po dogovoru. Več pove Franc
Ponh, Skalce pri Konjicah. 166

Lahek voz sa enega
konja z us-
njato streho in sedežem, lep velik
lovski voz za družino ter več
sežnjev mehkih drv je na prodaj
v Mozartovi ulici št. 59, Maribor.
134

Domač pes. črn, sre-
dnje veli-
kosti se proda Lobjica 22 Ruše.
164

Kobila 4 leta stara, 17 pe-
sti visoka, težke pas-
mi se proda. Tržaška cesta 26,
Rapoc Maribor. 165

Službe:

Upravniška moč

za list „Nova pravda“ se išče.
Prednost ima v upravnških postih
že izurjena oseba. Prosi se pisme-
ne ali ustmene ponudbe na:
„Tajništvo nar. soc. stranke“
Maribor Narodni dom I. nad. 161

Kupujemo večje množine

žganega apna

Ponudbe pod šifro „APNO

III 823“ na BLOCKNERJEV

ANONČNI ZAVOD, ZAGREB.

IIIIII Jurjevska ulica 31. IIIIII

Oglas odprave „Jadran“ Maribor

Sol cele odda importna
vagona in eksportna tvrdka

Ferdo Sert, MARIBOR.
Koroška cesta 21

Brzejavlj: SERT, MARIBOR.

Telefon
113

≡ Trgovina ≡

Telefon
113

tiskarne sv. Cirila

v Mariboru
Koroška cesta št. 5

priporoča
papir in pisma
za pisarne in trgov-
ce; ovitni papir, zavit-
ke, pisarniške in šolske
potrebščine, rožne vence, po-
dobice, zvezke itd. Na izbiro ima
molitvenike v raznih vezavah
kakor: Bogumila, Rajski glasovi,
Duhovni zaklad, Marija varhinja
nedolžnosti, Češčena Marija,
Sv. Ura, Gospod usliši mojo
molitev, Sv. Opravilo,
Na Kalvarijo, Ma-
rija, Žalostna
mati itd.

Cene
zmerne

Postrežba
točna

CIGARETNE STROČNICE (HILJKE)

in cigaretni papir prišel v veliki množini.
Istotam je tudi vedno v zalogi črna in rujava

KREMA

najboljših vrst kakor razno drugo blago po najnižji
ceni. — Za obilen obisk se priporočata

STADLER in SCHMID, Maribor, Vetrinjska
ulica 30.

VABILO

na izredni občni zbor
Kletarske zadruge v
Mariboru r. z. z o. z.

ki se vrši dne 13. marca t. l. ob 10. uri pred-
poldne v zadrugi pisarni Reiserjeva ulica števil. 1.

DNEVNI RED:

1. Predlog gospoda državnadzorovalnega organa
glede sprejetja novih članov.
2. Predlog načelnikov glede morebitne likvidacije.

Aleks Starkel l. r.

tč. načelnik.

170

Inserirajte
v „Straži“!

AUTO-

100

PNEVMO

(GUMI)

Pirelli

Michelin

Goodrich

dobavlja

takoj

J. GOREC

| LJUBLJANA |

Veletrgovina

Ludovik Kuharič
Ormož

nudi svojo

veliko zalogo vsakovrst-

nega modnega, manufaktur-

nega blaga, platna itd. Nadalje

priporoča vedno sveže špecerijsko blago,
moko, olje. Nakup in prodaja poljedelskih

pridelkov. Dobava vsakovrstne železnine,
traverz, cementa, kakor tudi poljedel-

skih in drugih strojev. — Uvoz in izvoz

vseh vrst rezanega in stavbenega

lesa. — Lastna motorna žaga.

Glavna zaloga delniškega

(((piva)))

114

Rogaška Slatinska voda

Glavna zaloga in edina prodaja za Štajersko
in Koroško. Samo celi zaboji vseh vrst vedno
v zalogi po originalnih cenah. 150

Ant. Tonejc in drug Maribor, Mlinska ul. 23

GOSPODARSKA PISARNA MARIBOR

Aleksandrova (preje Tegetthofova)
cesta 22 preskrbuje najkulantneje
posojila na zemljišča, osebne in
stavbene kredite, nakup in prodajo
posestev in podjetij ter posreduje
v vseh gospodarskih zadevah. 155

Potrebujete trpežne

ČEVLJE?

Potem si oglejte veliko zalogo pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2

tam dobite zanesljivo močne, vsakovrstne
čevlje, po najnižji ceni tako tudi galante-
rijsko blago, torbice za trg, potne košare itd.

Postrežba točna!

Cene brez konkurence!

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo
proti dobremu zaslužku
CIRILOVA TISKARNA.